

Zapobieganie i zwalczanie świerzbu - podstawowe informacje

Świerzb, wywołwany przez świerzbowca ludzkiego (łac. *Sarcoptes scabiei*), pomimo wykreślenia z wykazu chorób zakaźnych, **nadal jest zaliczany do pasożytniczych chorób zakaźnych ludzi.**

Chorobę wywołują pasożyty z rodziny roztoczy, niewidoczne gołym okiem. Gnieźdzą się w naskórku tworząc system kanalików składając w nich jaja, z których następnie wylęgają się larwy. Zazwyczaj atakują palce, pachwiny, okolice pępka, klatki piersiowej i pasa, dolne części stóp. Nieleczony świerzb może prowadzić do groźnych konsekwencji. Zapobieganie i zwalczanie świerzbu polega głównie na **unieszkodliwianiu** źródła zakażenia i zarażenia, które stanowi chory człowiek oraz bardzo rzadko chore zwierzę. Pomocne w tych działaniach jest **wczesne wykrywanie** choroby oraz **jednoczesne leczenie** chorych i osób z ich otoczenia.

Najważniejszą wytyczną związaną ze skuteczną **profilaktyką** jest przestrzeganie podstawowych zasad higieny a zwłaszcza częste, dokładne i prawidłowe mycie rąk w ciepłej wodzie, z użyciem mydła. Czynność ta zazwyczaj wykonywana jest pobieżnie, nieprawidłowo. Mycie rąk jest zwykłą czynnością, która ma niezwykły wpływ na ludzkie zdrowie. Przestrzeganie higieny rąk jest najprostszą i jedną z najbardziej skutecznych metod zapobiegania nie tylko zatruciom pokarmowym czy grypie, ale także chorobom pasożytniczym i skórny. Niemniej istotne jest także dbanie o czystość całego ciała. Wskazane są więc codzienne kąpiele, regularna zmiana bielizny, ubrań i pościeli a także korzystanie wyłącznie z własnych przedmiotów użytku osobistego, takich jak ręczniki, grzebienie. Warto również regularnie myć często używane przedmioty.

Jeśli doszło do zachorowania to należy dążyć do **przecięcia dróg zakażenia** poprzez właściwą higienę osobistą, częstą zmianę bielizny, pościeli i ubrania oraz wietrzenie i właściwe ich pranie poprzez zastosowanie gotowania, prasowanie (odzież osobistą należy wyprasować po wewnętrznej stronie a zakażonej bielizny, której nie można prasować po wypraniu nie należy używać przez 7 dni od prania) .

Ryzyko zarażenia świerzbem nie dotyczy tylko osób żyjących w środowiskach o niskich standardach higienicznych. Świerzbem zarazić się może każdy, niezależnie od wieku, płci czy statusu socjoekonomicznego. Najbardziej narażone na świerzb są osoby pracujące w dużych skupiskach ludzkich, dzieci uczęszczające do szkół oraz przedszkoli, pensjonariusze domów pomocy społecznej, osoby bezdomne.

W przypadku **wystąpienia epidemii** należy objąć leczeniem wszystkich chorych na świerzb i osoby podejrzane oraz osoby z kontaktu środowiskowego ze świerzbem jak szkoły, zakłady pracy, środowisko domowe chorego. Wskazane jest nasilenie działalności oświatowo-zdrowotnej poprzez **zaopatrzenie** chorych i osób z otoczenia w ulotki informujące o zasadach postępowania, sposobie odkażania bielizny, odzieży, pościeli oraz przedmiotów.

W placówkach Służby Zdrowia, Domach Pomocy Społecznej itp. **powinny być opracowane, wdrożone i ściśle przestrzegane procedury** mycia i dezynfekcji rąk, postępowania z bielizną, dekontaminacji pomieszczeń i urządzeń, podstawowych zasad higieny osobistej oraz mycia i dezynfekcji powierzchni w celu zapobiegania szerzenia się chorób zakaźnych.

Świerzb nadal pozostaje aktualnym problemem medycznym.

Literatura: *A. Baumann-Popczyk, M. Sadkowska-Todys, A. Zieliński. Choroby zakaźne i pasożytnicze - epidemiologia i profilaktyka. Wydanie VII (aktualizowane i poprawione), medica press 2014.*